

Nro 8.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBOL.

*Költ Bét s ò e n Juliusnak 26-dik napján 1793.
esztendőben.*

Lengyel Ország.

Szerentsétlen volt *Stanislaus Augustus* Lengyel király uralkodásának kezdete, izerentsétlen annak folytatása, és, hanemha az északi forgó széllel tellyes fellegeket, a' tsendelségnek arany sugára szellyel öfzlatándja, úgy láttzik, hogy hasonló lehet annak ki menetele is. Orszaglásának kezdetét, irigy hazafiai által lett bolizontatása tette nehézze. — Folytatását az 1769 esztendőben ellene koholtatott *Bari Confoederatió*, az az, öszve szövetekezés keseritette meg, mellynek, kevesbe múlt, hogy áldozattyává nem leve fel kesetett személlye.

Nem utolsó, hanem annakelőtte való postán küldött újság levelünknek 94-ik lapján említettük, hogy a' Lengyel diéta, avagy Ország Gyűlése múlt hólnapnak 17 napján kezdődött el *Grodnában*, és hogy harmad nappal azután adták légyen bé *Sievres* Orosz, és *Buchholcz* Prussziai követek Fejedelmeik által küldetett nótákat (g). Minthogy egy olly nevezetes történet ez, melly Európának jelenvaló alkotmányában nagy változást tehet, és a' mellyet e' világ változásainak tapasztalásában gyönyörködőknek tudni szükséges: ahozképest, mind a' Lengyel diétának bé adattott nótákat, mind az azokra adattatott feleletet méltóknak lenni itiltük a' le írásra. Mind az Orosz, mind a' Prussziai követek által bé adattatott nótáknak egy a' tárgya, egy a' foglalattya, egy tehát a' formája is. Szórául szóra így vagon: —

„ Alább írt, a' Felséges Orosz Császárnénak II
 „ *Katalinnak* rendkívül való követje, és plenipo-
 „ tentiált, az az, tellyes hatalommal fel ruház-
 „ tatott ministerje, láttya immár a' felséges Len-
 „ gyel Ország Rendjeit, és azon személyeket, a'
 „ mellyekből ez a' gyűllés áll, fel gyülekezetnek,
 „ és a' General Confoederatióval égyesitetetnek
 „ lenni. Ahozképest köteletségének lenni ismeri
 „ ezen felséges Ország Gyűllésének, azon fel té-
 „ teleket, mellyekről múlt Sz. György Havának
 „ 22 napján immár emlékezetet tett, ismét emlé-
 „ kezetben hozni. Emlékezzen meg a' felséges
 „ Ország Gyűllése, hogy én ezt az én kégyelmes
 „ Allzonyomnak, a' Felséges és Orosz Császárné-

(g.) Azt tudakozhatná töllem valaki, mi az oka, hogy nem *Varsóviában*, hanem *Grodnában* tartatik a' mostani Lengyel Országgi Gyűllés? Ennek okát, sem nem a' király, sem nem

„ nak világos parantsolattyára mivelem. Mint-
 „ hogy nagy izüksége vagyon a' Fels. Lengyel
 „ közönséges Társaságnak az állandó békeféség-
 „ re, bölts, és változhatatlan igazgatás formájá-
 „ ra, és a' belső tsendeféségre és rend-tartásra,
 „ és mivel maga a' Lengyel nemzet is régtől fog-
 „ vást ohajtya ezen valóságos fzerentsét: ahoz-
 „ képest azt kívánja az alább irt az egybe gyü-
 „ lekezett Ország Rendeitől, hogy rendellyenek és
 „ nevezzenek ki eggy olly tökéletes hatalommal
 „ fel ruháztatott deputátiót, mellyel alkuba le-
 „ helsen erefzkedni, mind a' már el foglaltatott
 „ tartományoknak meg erősitetésekre, mind Len-
 „ gyel Ország jövendőbeli igazgatásának formá-
 „ jára nézve, és a' melly tractatust avagy meg-
 „ éggyezést annakutána, mind a' Fels. Császár-
 „ né, mind az egybe gyült Ország Rendjei kezek
 „ alá irásokkal meg erősittsenek, és minél lehet
 „ rövidebb időn tökéletetésére vihefsenek.

Ez az Orosz Császárné, és Prussziai király
 nevében által adattatott nóta Juniusnak 24 nap-
 ján tartatott közönséges Gyűllésben olvastatott
 fel. Egynehányat ki vévén, minden Gyűllésnek
 tagjai ellene fzegeztek magokat annak. Maga a'
 király is melléjek állott, és azt javaslotta, hogy
 a' tellyes hatalommal fel ruháztatott Delegatió

H 2

*a' Rendeknek szabad és jó tettzéseken, hanem
 az Ország fundamentomos törvényeiben kell
 keresni, mellyek fzerént, minden harmadik
 esztendőben szükség ottan közönséges Gyűllést
 tartani, és mivel két fő részre vagyon az Or-
 szág fel osztattatva, u. m. Nagy és Kis Len-
 gyel Országra, és a' Lithvániai fő hertseg-*

(igy neveztetik Lengyel Országban a' Deputatió) helyett, követek küldettségének a' Lengyel Országgal frigyos, és égyeiségben lévő külső udvarokhoz, a' kik szemeik eleibe terjeszték a' Lengyel köz társaságnak jelenvaló kétséges ki menetű állapotát, és igyekezzenek azokat arra venni, hogy az Orosz és Prussziai Fejedelmeknél való közben járást valallyák fel magokra. — A' Lithvániai nagy Hertzegségnek nunciussai, avagy követei mindnyájan ezen értelemben vóltanak. — Ellenben a' Diéta Marsallya *Bielszki* a' kivánt Delegatiót sürgette. Az ellenkező rész a' voksra való menetelt kivánta. Ezeknek egészlen ellenek mondott a' Marsal. Ezután az 1768 esztendőben tartatott közönséges Gyűlésnek végzéseit olvastatta fel a' király, és mivel semmit meg nem lehetett határozni, félbe szakasztotta a' napi gyűlést.

A' következő napon tartatott ülésben ismét elő fordult ez a' tárgy, és ki égygyet, ki más szóllott a' felől. — Az egymással ellenkező részeknek meg égyeztetésekre azt javasolta *Koszkowski* püspök, hogy különös instructiók küldettségének a' három interefsált udvarokhoz, nevezetesen a' Bétsihez, a' melly 1775 esztendőben garantirozta, a' Lengyel köz társaságnak egészségét, az az, magára vállalta, hogy azt egész mivóltában fogja meg tartani igyekezni. E' mellett azt is sürgette, hogy két különös deputatió rendeltetne ki, az Orosz és Prussziai követekkel lejendő tracta végett, de a' melly deputatióknak semmi hatalmat nem kell adni az el foglaltatott tartományoknak által en-

ségre: ahoz képest kéttzer egymás után Varsóviában, harmadszor pedig Lithvániának nevezetes városában Grodnóban kell az Ország Gyűlésének tartattatni.

gedésekről való meg egyezésre. Az illy különböző értelmek közt a' királynak fellyebb említett fel tétele hagyattatott jóvá, és a' következett napon tartatott ülésben meg határozatott, hogy a' Lengyel köz törzsasággal szövetségben lévő udvarok arra kérettefsenek, hogy magok közbenjárások által vigyék azt végbe, hogy az Orosz és Prussziai fejedelmek adják vissza az el foglaltatott Lengyel tartományokat, és vigyék ki azokból hadi seregeiket. Minekutánna már ez a' dolog meg határozatott volna, ismét a' Delegatiót kezdette a' Marsal sürgetni, mellyre réa állottanak ugyan mind a' király, mind az Országnak több rendei, úgy mindazonáltal, hogy ezen Delegatiónak ne adattafson tellyes hatalom, és nem egygyütt, hanem külön az Orosz, külön a' Prusszus követekkel tanátskozzon, és egygyezzen meg.

A' királynak, az Orosz és Prusszus követek által, által adatott nótájokra való felelete e' vala:

„ A' fel gyült Rendeknek jelenlételekben jelentem,
 „ hogy én azért léptem által a' Fels. Orosz Császárnénak óltalma alatt fel állitatott Targovitz-i Generál-Confoederatióra, mivel nékem az
 „ igirtetett, hogy a' közönséges társaságnak minden örökségei meg sérthetetlenül 's egészlen meg fognak maradni. Egyedül ez a' bizodalom tétette velem azon lépést, és kötelelségemben áll az Ország Gyüllésére fel sereglett Rendeket, a' kik a' mint reménylem, velem egygyütt előbbi valóságában, és egészségében kívánnyák a' közönséges társaságot meg tartatni, arról bizonyofsokká tenni. Altal látom, hogy minékünk válogatott, és illendő ki fejezésekkel tellyes feleletet szükség az által adatott nótákra adni. Minden kívánságunk abból áll, hogy el foglaltatott tartományaink nekünk vissza adattafsanak, e' mellett reménylem, hogy a' bölts és igazságot szerető Orosz és Prussziai Felségek magoktól által fogják látni, hogy a'

„ mi nemzetünk leg kisebb alkalmatosságát sem
 „ adott Országunknak azon fel osztására, mely-
 „ lyet az említett két udvar szükségesnek lenni
 „ ítelt. „

Néhány tulajdon képzelődéseik által kelleti-
 nél tovább ragadtatott, és az Európai titkos
 kabinétokba kanditsáló quasi politicusok újabb
 vér folyásoknak kútfejeit láttatnak magoknak Len-
 gyel Ország fel daraboltatásából fakadni. Azt
 mondják, hogy az északi fejedelmek, és a' Kon-
 stántzinápolyi Diván, kiknek első rúgója a' Lon-
 doni ministerium, titkos szövetséget kötöttenek
 egymás közt az Orosz Birodalom óriási lépések-
 kel nevedő hatalmának meg akadályoztatásá-
 ra. Könnyen meg eshetik, magunk sem tagad-
 hattuk, hanem, hogyha a' környül állásokat te-
 kéntyük, hitelt nem adhatunk szavoknak. Látsuk,
 ha tettik:

A' *Londoni* közönséges leveleknek foglalattyát.
 A' mi udvarunk, úgy mondnak azok, szoros szö-
 vetséget kötött a' Sardiniai és Orosz Fejedelmek-
 kel. Az *elsőbbel* tett szövetség múlt Aprilisnek
 25 napján ment tökéletességre, és égyik részről
 Status Titoknok *Grenville*, más részről pedig St.
Martin de Font Sardiniai követ által meg erőssi-
 tetett — négy tikkelyből álló ez a' szövetség. —
 Az 1-ben azt igiri a' Sardiniai király, hogy ő a'
 jelenvaló háború alatt 50 ezer fegyveres embert
 fog mindenkor készen tartani a' közönséges el-
 lenség, az az, a' Frantziák ellen. — A' 2-ban
 arra kötelezi magát N. Britannia, hogy míg ez
 a' háború tart, minden esztendőben 200 ezer font
 Sterlinget fog segéd pénzt fizetni a' Sárdiniai ki-
 rálynak, még pedig fertály esztendőnként 500 ez-
 ret, azt is pedig előre. — A' 3-ikban azt igiri
 N. Britannia, hogy valameddig a' Frantziák az
 általok erőszakosan el foglaltatott Sárdiniai tar-
 tományokat törvényes uroknak vissza nem adánd-
 ják, addig veiek békefességre nem fog lépni. A'

4-dik tzikkelynek rövid summája ez, hogy az Angliai és Sardiniai királyok minden történetekben költsönös segítséggel fognak egymás iránt lenni.

Ennek tudása is szükséges, e' világi történeteknek olvasásában gyönyörködőknek; de szükségesebb Lengyel Ország környül állásainak, és az azokból származható következtéseknek meg itilésekre, a' N. Britannia és Orosz Birodalom között múlt Mártius 25 napján szerzett szoros szövetségnek ismérete, mellyet az Angliai király részéről, az említett Status Titoknok *Grenville*; az Orosz Császárné részéről pedig Gr. *Woronzof* Orosz rendkívül való követ erősítettnek meg tulajdon kezek írásaik által. Ennek öt nevezetes tzikkelyei vagynak.

Az 1-ső tzikkelyben mind a' két udvar azt igéri, hogy a' jelenvaló háborúban éggymásnak segítségekre fognak lenni — hogy a' Frantziákkal szerzettendő békefégyben illendő elégtételt fognak magoknak kívánni — hogy Európának tsendelségét igyekezni fognak helyre állítani, és fenn tartani.

A' 2-dikban arra kötelezik magokat, hogy a' Frantziák ellen indítatott igazságos és szükséges hadakozást, minden úton módon folytatni, és fegyvereiket előbb le nem fogják tenni, mint a' Frantziák minden töllök és frigyeseiktől erőszakosan el vétetett örökségeiket vissza adándják.

A' 3-diknak rövid summája ebből áll, hogy semmi kereskedő, eleséggel avagy hadi elzközökkel meg terheltetett Frantzia, avagy Frantziának számokra rendeltetett hajókat bé nem fogják ki kötő helyeikbe botsátani, és hogy annyival hamarább békefégynek szerzésére kényszerithessék őket, minden Frantzia kereskedési akadályoztatni fogják.

A' 4-dikben azt határozták meg, hogy a' háborúba bé nem botsátkozott hatalmálságoknak sem fogják meg engedni, hogy vagy kereskedést indítsanak a' Frantziákkal, vagy azoknak kereskedő hajóikat védelmezzék.

Az 5-diknek ereje szerént parantsolni fognak ministerjeiknek, hogy minden halasztás nélkül szoros commercialis álliántzot, az az, égyeiséget tsinállyanak, mellynek fundamentoma az 1766 eszt. commercialis alliantz legyen. Ezekből áll a' Londoni és Pétervári udvarok között tett frigykötésnek veleje.

Hogyha sokat lehetne ezen a' frigykötésen építeni, tellyes reménységgel lehetnénk az északi tartományokban való békéségnek állandó fennmaradásán.

Hybernia.

Az újj M. Kurir 1. darabja 6-dik árkusának 89-dik lapján említettük, hogy a' Hyberniai Catholicus lakosoknak tökéletes vallásbeli gyakorlás, és azon polgári jussok engedtettenek, mellyekkel annakelőtte égyedül a' Protestánsok éltenek vala. Minap egygy circularis irást botsátottanak a' *Dublini* Catholicusok Protestáns attyokfiához, mellyben örvendenek, hogy őket már valaha attyokfiainak nevezhetik; mindazáltal arra kényszerítik őket, hogy minél előbb fognának a' Hyberniai Parlamentomnak reformatiójához, avagy meg jobbitásához. Minémü állapotban lett légyen itten a' Parlamentom a' *M. Kurir* II. darabjának 99 lapján tett XI szám szerént, nem sokára meg fogom tóldalék újság leveleimben magyarázni. Tartanak ugyan attól, a' mint önnön magok a' R. Catholicusok is meg vallyák, hogy a' jelenvaló időben, mellyben a' polgárnak pol.

gár társához igen kevés bizodalma vagyon, és a' midőn a' józanon okoskodó reformátor, a' republicanus, és király gyilkos egymás közt öszve zavartatik, fel tett tzeilylyokat el nem érhetik; mindazonáltal tellyes bizodalommal vagynak az iránt, hogy a' szabattságnak lelke mind inkább inkább fel fogja magát az el nyomattatásnak terhe alól óldozni. Mitsoda, úgy mondnak ök, a' mi nyomorúságunknak kútfeje? A' hadakozás! — Mitsoda azoknak gyógyító szere? A' békeesség! — Mi szerezheth minékünk tsendességet és bóldogságot? A' népnek szava s. a. t.

E' folyó hólnapnak 1-ső napján vólt *Portland* hertzegnek az Oxoniai Universtitás, avagy fő iskolai Cancellariusságba való bé iktatása, melly igen nagy pompával ment végbe. Ennek alkalmatossággával tétetett musika 1750 font Sterlingbe került. Két nevezetes Universtitása vagyon N. Britanniának, u. m. az Oxoniai Angliában, és az Edinburgi Scotziában. Kevesbé nevezetesekek és apróbbak többek is vagynak. Az Oxoniai mind régiségére, mind a' tudományoknak virágzására nézve tsak nem leg első helyet érdemel Európának universtitásai között. *Alfred* Angliai király vetette meg 872-dik esztendőben annak első fundamentomát, mellyet az ő utánna uralkodott király 889 esztendőben nagyon öregbitett. Ennek a' fő iskolának 20 Collegiumai vagynak, melyekben mind a' Tanítók, mind a' tanuló ifjúság, mind más Universtitáshoz tartozó hivatalosok égygyütt laknak. Négy igen nevezetes Bibliothécák, avagy könyvtárak vagynak Európában, u. m. a' Vaticánai Rómában, a' Bétsi, Wolfenbütteli Brunsvigiában, és az Oxoniai Angliában, melly annak első szerzőjéről *Bodlejanának* neveztetik. — Az itten lévő *Képes galleria*, az az, a' leg híresebb képfestő munkáinak gyűjteménye, és régi

's újjabb pénz nemeinek cabinetuma, és más régiségek, méltók a' vizsgálódó szemeknek tekénte-
tekre.

Svécia.

Az Orosz Flottának Stokholm előtt lett mi-
napj meg jelenése, sok nyughatatlan gondolatokat
szerzett a' lakosoknak elméjekben. Ezeknek le-
tsendesítetésekre egygy közönséges levelet botsá-
tott ki a' fő kormány szék, mellyben arról teszi
a' népet bizonyossá, hogy Svéciának mostani kör-
nyülállásai olly jók, hogy a' ki állott háború, és
az Országnek tetemes változásai után, éppen jobb
nem lehet — hogy Svécia minden Európai ha-
talmasságokkal igen jó égyyességben vagyon, és
semmi szerentsétlen történetektől nem tarthat —
hogy a' mi a' Statusnak adótságát illeti, annak ki-
irtására a' leg jobb rendelések tétettének — hogy
annak interesse mindenkor ki fizettetik — hogy
a' nemzetnek credituma, az az, hitele öregbedik
— hogy a' királyi udvarba jó gazdálkodás vite-
tődött bé, hogy annak elztendői költsége 33 ezer
tallérral meg kisebbitetett — hogy a' meg holt
királynak 150 ezer tallérból álló adótsága töké-
letesen ki fizettetett — hogy noha a' jelenvaló
közönséges adóból a' mostani környül állások
miatt semmi is el nem engedődhetik, mindazon-
által semmi új adó nem fog a' népre vettettetni —
hogy a' királynak tökéletes korra való jutásáig
semmi közönséges gyűllés nem fog az Országban
tartattatni, nem is lehet a' meg holt királynak
testamentoma szerént.

Frantzia Ország.

A' közönséges jóra vigyázó deputatió e' fo-
lyó hólnapnak 9-dik napján tartatott ülésben tett

a' meg fogattatott Nemz. képviselőkről jelentést. Többször inkább vigyázatlanságból, mint rossz szívből tették magokat bűnösökké. — Vagynak mindazonáltal olyanok is közöttök, a' kik öszve esküdtenek a' Fr. köz társaságnak veszedelmére. Ezeknek *Arthur Dillon* vólt a' fejek, és azon igyekeztenek, hogy a' Delfinust királyá, az özvegy királynét pedig régensé tehessék. De mint-hogy múlt Augustusnak 2 ik napján fel tett tzeilyok héjába valóvá tettetett, és a' Fr. köz társaságnak első fundamentoma meg vettetett, szüntelen a' vissza vonásnak és egyenetlenségnek magvait hintegették a' N. Gyűlés tagjai között, hogy ekképen útálatosságbán hozzák a' nemzet előtt a' szabad társasági igazgatásnak formáját. Szüntelen a' függetlenség ellen kiáltoztak, holott önön magok vóltak annak leg nagyobb szerző okai és táplálói. A' királynak haláltól lehető megmentésére, ők javasolták a' népre való apellálást, és minekutánna ebben meg tsalatkoztak, és a' király meg ölettetett vólna, szüntelen rágalmazták a' N. Gyűlést, és az Orleáni hertzeget akarták a' királyi székre fel ültetni. *Brisót* leg gonoszabb vólt közöttök, a' ki úgy tettette magát, mintha ő semmivel se birt vólna, még is királyi palotában lakott. Senkinek sem hitt, senkivel sem tartott, egyedül maga koholta a' Fr. köz társaság romlására tzeilyó tanátsokat. Ő sürgette leg inkább a' külső hatalmások ellen inditatott háborút a' lakosoknak a' revolútiótól lejendő el vonattatásokra; ő az, a' ki *Gr. Kalckreuter* Prusszus Generál által *Kellermann* Generálnak küldetett békeségre tzeilyó pontokat el titkolta, 's el nyomta. *Buzót* a' filosofiának palástya alatt a' háborúságnak és egymás ellen való gyűlölségnek gonosz konkolyát hintegette a' N. Gyűlés előtt tett jelentéseiben és hiradásaiban. *Barbaroux* arra ingerlette Marsiliának lakosait, hogy egy batalion fegyveres sereget küldenének a' N. Gyűlésnek el oszlattatására. — *Lovet*, *Barbaroux* és *Buzot*, és vélek egygyütt tzeilyó társaik

titkos plánomot készítettnék a' Dictátorságra (h). *Manuel* és *Péthion* az által tették magokat bűnösökké, hogy múlt Septembernek 2-ik napján, a' midőn t. i. sok ártatlan emberek meg fojtattak, a' nép hozzájok való hajlandóságának meg tartására, magokat el rejtették, most pedig vezéreikké lettek azoknak, a' kik a' Jacobinusokat, és Páris városát fegyveres kézzel akarták el nyomni s. a. t. Minémű végzést fog a' N. Gyűlés ezen jelentésre hozni, meg fogja az idő mutatni.

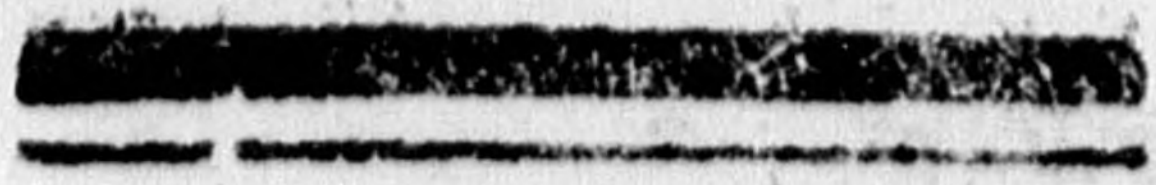
A' N. Gyűlésnek parantsolattya el választott a' Delfinus édes anyjától a' királynétól, és abba a' szobába vitettetett, mellyben lakott vala a' szerentsétlen *XVI Lajos* fogságának ideje alatt a' *Temple* nevű épületben, avagy várbán. Mitsoda indító okból mivelte légyen ezt a' N. Gyűlés, nem tudatik. Juliusnak 3-dik napján estéli 9 órakor bé menvén az arra ki rendeltetett Commisariusok az özvegy királynéhoz; minden illendő tisztelettel jelentették nékie a' N. Gyűlésnek e' tárgyról hozott végzését, és alázatosan kérték, hogy ne szegezze magát az ellen. *Capetnek* özvegye (igy neveztetik a' Párisi diariumban *XVI Lajos* királynak özvegye *Mária Antonia* Hugo Capetről a' Capetingi uralkodó Háznak törökéről, a' kitől származtak a' Burboniai házból való Fr. királyok is leány ágon) sok kényszerítés után engedett a' biztosok kérésének, és sok könyhúllatásai után által adta nékiek kedves fiát a' Delfinust; kinek mostani gondviselője egy *Simon* nevű buzgó patrióta. Kevés napokkal az után az a' hir támadván Párisban, hogy a' király fi ki lopattatott volna a' *Tempelből*, nagy nyugha-

(h.) Dictátornak neveztetett hajdan Rómában az, a' ki a' hadakozásnak idején a' közönséges dob

tatlanság és zenebona támadott Páris városának lakosai között. A' N. Gyűlésnek tagjai bizonyosokká akarván e' dolgról tétettetni, egynéhány biztosokat küldöttek oda, a' kik bé menvén a' király fi lakó szobájába, *Schach* játék nevű játék közbe találták ötet gondviselőjével *Simonnal*.

Párisból érkezett levelekből azt olvassuk, hogy 10 osztályok küldöttek a' nevezett város ellen hadi seregeket, és hogy azoknak el fogadásokra rendelést tettek annak szakaszai, de nem fegyverrel való ellentállásra, hanem inkább a' velek lejendő barátságos meg békülésre. Naponként mind jobban jobban szaporodik a' N. Gyűlés ellen öszve szövöttek osztályoknak száma, mellyek *Caen-be* (*Cadonumba*) alsó Normandiának városába küldöttek követeket. Ide gyűlnek a' N. Gyűlés által fogságra hányatott, de abból mesterségesen ki szabadult N. Gyűlésnek tagjai is, a' kik a' békételen osztályokkal öszve szövöttek, közönséges deputatusokat választottanak, és gyakorta gyűlést tartván azon tanátskoznak, mi úton módon lehessen a' Párisi N. Gyűlésnek Jacobinus tagjait kézre keríteni, a' függetlenségnek nyakát szakasztani, a' hazának közönséges tsendefségét, és előbbi békelességét helyre állítani. s. a. t. — A' Párisi és Burdegalisi lakosok között támadott gyűlölség és villongás még e' két városból való szabad katonákra is elhatott, úgy hogy egygyik a' másikkal egygyütt szolgálni nem akar, gyakorta egymás üstökébe kapnak, sőt fegyverre is kélnek egymás ellen. — A' mint közönségesen foly a' hir, Burdegalisban sokan találtattak olyanok, a' kik XVII *Lajos* ré-

goknak kormányozására választatott, és a' kitől, mind addig, mig hivatala meg nem szűnt, mindenk függöttek.

szére hajlottanak, és allig várják, hogy a' *Gaston* kerefztény serege oda érkezen.

Hadi Történetek és Környül állások.

Condé várának meg vétetése nem kevés hasznokra vagyon a' Cs. K. és égyyesült hadi seregeknek. Elsőben is egész *Valenciennesig* szabadosan lehet a' *Scaldis* vizen fel 's alá hajókázni. — *Másodszor* *Conde* igen alkalmas hely a' tábori magazinumoknak öfzve hordatására. — *Harmadszor*, a' *Condé* ostromoltatásában eddig foglaltoskodott seregeket vagy *Valenciennes* ostromoltatására, vagy másuvá haszonnal lehet fordítani. — Utóllýára elegendő öfztönére vagyon a' *Valenciennesi* Fr. őrizetnek arra, hogy magát meg adja.

Luxemburgból iratik, hogy e' folyó hólnapnak 1-ső napján egy öfztály Fr. lovaság *Frisangé* nevű helységet fel akarta prédálni. Fülébe menvén e' dolog, az ott nem messze tábori vigyázaton állott *Kinszky* könnyü szerü lovas regimentbeli tiztnek, egy káplárt és 10 köz embert küldött az ellenségnek meg akadályoztatására, és el üzetésére, a' ki mintegy 80 főből állott. A' Gr. *Kinszky* ki küldetett könnyü lovasai, nemhogy meg rettentenek vólna, a' nállok nál hétszer, vagy nyóltzszor is számosabb *Frantziáktól*, sőt inkább vitézi módra közikbe vágván, egy Fr. tiztet, és 6 köz embert közülök le sóztak, 's magokat kerefztül vágván rajtok, szerentsésen vissza tértek, égyyen kívül, kinek lova agyon lövetvén, fogságba esett. Egy kis idő alatt gyakorta bé akartanak immár a' *Luxenburghi* tartományba a' *Frantziák* ütni; de soha sem vóltak szerentsések, mindenkor vissza üzettettek a' Gen. *Schröder* kórmánya alatt lévő seregekbeli vitézek által.

Magyar Ország.

Ungvár Vármegyében, nevezetesen *Vinna* nevű faluban egy furtsa, de egyfzersmind a' tudatlan kölségnek elmebeli erőtlenségét szembe ötlő képen ki nyilatkoztató történet esett múlt hólnapnak végén. Eggy meg élemedett Orosz lakos ki menvén szöllőjébe, nemtsak szemeit, hanem éh gyomrát is kívánta a' szép cseresnyével gyönyörködtetni; azomban meg tsiszamolván refzkető lábai, le esett a' magas fáról, és minekutánna, minteggy egygy óráig pihent vólna a' földön, fejszét kapott, és hogy többé le ne eshelsen arról, tövéből ki vágta régi, hiv, termékeny, ötet gyakran tápláló, de arról lett le esése által, betsületét el vesztett cseresnye fáját. — Az illyetén gondolatlan tselekedetek, a' rossz nevelésnek maradványai szoktak lenni. Magam láttam és tapasztaltam, hogy a' midön a' járnai indult kis gyermek el esett, és magát jól meg ütven, sirásra fakadott, le tsendesítésére a' földet verte meg, avagy verette vele édes annya, avagy gondviselő dajkája, mintha a' föld lett vólna a' gyermek el esésének oka. Az illy tselekedetnek két rossz következése szokott lenni. *Először*, még kiseded korában bosszúállásra szoktatatik a' gyermek, melly gyenge szívében gyökereket vervén, mind jobban jobban öregbedik, és ha leg kifsebb alkalmatósága vagon is, bosszút kíván felebaráttján állani. — *Másodszor*, tulajdon hibáit nem maga gyarlóságának, avagy indulatainak, hanem másoknak szokta tulajdonítani.

Utolsó jegyzések.

A' hadakozó hatalmaságok között való correspondenzia szakadhatatlanúl foly, és egymást éri a' Kurir. Mellyből azt a' következtést húzzák ki a' politicusok, hogy valamelly nagy és fontos plánum vagyon munkában, mellynek tökéletes- ségre való vitele a' következendő három hónapokra vagyon halasztatva. Adjon Isten mind Hazánkban, mind egész Európában békeséget. Ideje vagyon, hogy már valaha vége legyen az emberi vér ontásnak.

*

*

*

Tegnap délután érkezett ide az ifjú Gróf *Wartensleben* avval a' kedves hirrel, hogy a' *Moguntziai* Frantzia örízet capitulatióra akar menni az égyyesült seregeknek fő-kormányozóival. Reménylünk, hogy két harmad nap múlván más kurir fog érkezni, *Moguntzia* fel adattatásának régen ohajtott kellemetes izenetével.